

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2018. gada 10. oktobrī

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

318. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Kušķis, V.Brūzis, I.Tapiņa, I.Purmale, D.Baltiņa
Sēdē piedalās:
U.Bratuškins
Projektu pārstāvji:
A.Drebeiniece – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments;
V.Vīksna, B.Valentinoviča – NKMP.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 318. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

A.Kronbergs informē par konsultatīvu papildjautājumu saistībā ar Radio ielas detālplānojumu. Padome apstiprina darba kārtību ar papildjautājumu.

A.Kronbergs informē par NKMP vēstuli informācijai Padomei par Pasaules mantojuma centra sniegto atzinumu par Rail Baltic projekta ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi (NKMP izejošā vēstule 21.09.2018 Nr. 02-01/4808), (PMC vēstule reg.10.09.2018 Nr. 6939).

J.Dambis: Priekšlikums sniegt Padomes viedokli iesaistītajām institūcijām ("Eiropas Dzelzceļa līnijas", Rīgas dome, Starpresoru koordinācijas padome) pēc šādas informācijas saņemšanas, ka Padome aicina atbildīgās institūcijas pievērst uzmanību PMC vēstulē paustajiem ieteikumiem.

D.Baltiņa: papildināt informāciju ar stingru prasību ievērošanu, kas tika pausts jau iepriekš no Padomes – veikt procesa uzraudzību projekta gaitā, atsaucoties uz Padomes lēmumiem.

U.Bratuškins: Padomei arī jāatgādina, ka ir atvērta sadarbībai, konsultācijām un informācijas apmaiņai.

Padome balso par lēmumu: sagatavot vēstuli iesaistītajām pusēm par saņemto ziņojumu, paužot Padomes viedokli, kas balstīts iepriekš pieņemtajos lēmumos.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Kušķis, V.Brūzis, I.Tapiņa, I.Purmale, D.Baltiņa;

Pret – 0;

Atturas – 0.

Padomes lēmums: sagatavot vēstuli iesaistītajām pusēm par saņemto ziņojumu, paužot Padomes viedokli, kas balstīts iepriekš pieņemtajos lēmumos.

2.

Padomes 319.sēde

Padome vienojas 319.sēdi sasaukt 24. oktobrī plkst. 14:00. Aiznākamo sēdi sasaukt 7. novembrī plkst. 14:00.

3.

Konkursa rīkošanas nepieciešamību ēkai Elizabetes ielā 81, Rīgā pārbūvei no vienkārtu ēkas uz seškārtu ēku; iesniedzējs: Rīgas Domes pilsētas attīstības departaments.

Ziņo: A.Drebeiniece informē par iesniegumu. Jautājums par vienstāvu ēkas pārbūves par sešstāvu ēku un konkursa rīkošanu, atbilstoši RVC likuma 14. panta prasībām. Būvvaldes viedoklis ir, ka nepieciešams organizēt atklātu arhitektūras ideju konkursu, jo jaunā ēka, kas sešas reizes pārsniedz esošo apjomu, būs gan konstruktīvi, gan vizuāli jauna ēka. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde sniegusi viedokli, ka konkursa rīkošana nav nepieciešama, atbilstoši likumā noteiktajām prasībām, kas attiecas uz jaunbūves būvniecību.

Informē par RVC SAP vēstuli 2013. gadā par konkursa rīkošanu, kurā skaidrots 14. panta tulkojums attiecībā uz terminu par jaunu ēku būvniecību – jaunas ēkas būvniecība Rīgas vēsturiskā centra publiskajā ārtelpā tiek saprasta būvniecība - vietā, kur apbūve vēsturiski apbūve nav bijusi vai zudusi, vai kur tiek nojaukta tās virszemes vai virszemē vizuāli uztveramā daļa.

V.Vīksna informē par NKMP viedokli – abu iestāžu viedokļi sniegti no dažādiem informācijas avotiem un apjoma. NKMP sniegusi atzinumu atbilstoši likuma 14. pantam, ka konkursa rīkošana nav nepieciešama, vienlaikus norādot saglabājamās vērtības, ko nosaka normatīvie akti. Līdz ar to iestādēm nav pilnīgi pretēji viedokļi, bet interpretācija atbilstoši pieejamiem materiāliem, jo NKMP netika iesniegti nekādi dati par plānoto būvi, lai spriestu par tās apjomu. Veikta ēkas kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšana – tās noteiktas par ēkām ar nelielu vērtības līmeni.

Padomes viedokļi:

J.Dambis: esošajā situācijā jāvērtē ne tikai likuma burts, bet arī likuma gars. Kad tika gatavots Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums, tieši likuma tapšanas laikā bija daudz diskusijas un pat domstarpības par konkursu organizēšanu. Šī norma arī bija viens no iemesliem apstrīdēšanai Satversmes tiesā, tādējādi tā ir izgājusi īpašu ekspertīzi. Jautājums bija arī par to, vai prasība par konkursa organizēšanu nebūs nesamērīgs apgrūtinājums Rīgas vēsturiskā centrā esošiem uzņēmējiem un īpašniekiem. Toreiz tika skaidrots, ka runa ir tikai par jaunu ēku būvniecību, nevis par esošo ēku pārveidošanu. Šajā gadījumā, aplūkojot situāciju pēc būtības no profesionālā viedokļa un ņemot vērā, ka nav pilna informācija par plānoto apbūvi, tomēr ir skaidrs, ka vienstāvu ēku pārbūvēt par sešstāvu ēku nav iespējams, jo esošajai ēkai ir citas nestspējas pamati. Ēkas fasādes vērtība pilsētbūvnieciskā aspektā un ielas ainavā, šis fragments nav tas, kas būtu nozīmīgs un saglabājams, ko apliecina arī veiktais kultūrvēsturiskās vērtības novērtējums. Varētu būt situācija, kad vienstāvu ēka ir ar izteiksmīgu fasādi, kas tiek saglabāta un iekļauta jaunā apbūvē, vai papildināta ar jaunu apjomu, tādējādi veidojot ēku, kas sastāv no diviem periodiem. Tādā gadījumā normatīvais akts neprasa obligātu konkursa organizēšanu. Tomēr šajā gadījumā šāda situācija nav iespējama, jo nav ko saglabāt. Rezultātā var būt situācija, ka tiek uzbūvēta jauna ēka, fasādē redzama atsauce uz esošās ēkas tēlu, bet tomēr substance nenasauksies ar jauno ēku. Tikai brīdīt, kad īpašnieks sniegs informāciju, kāda ir plānotā būvniecības iecere, varēs līdz detaļām saprast, ka rīkoties.

Līdz ar to uzskatu, ka varētu būt skaidrojums, ja esošās ēkas oriģinālā substance tiek zaudēta un netiek saglabāta, tā ir jauna būvniecība un nepieciešams konkurss. Tomēr, ja informācija par ieceri nav bijusi, tad šāds apgalvojums nav viennozīmīgs.

I.Tapiņa: saprotams sniegtais viedoklis, kādēļ konkurss nav nepieciešams. Tomēr pamatots ir arī pašvaldības viedoklis, saprātīgi piemērojot normatīvo aktu prasības, kas ir korekts un pieņemams. Vienstāvu ēka un sešstāvu ēka ir atšķirīgas grupas ēkas ar dažādām prasībām.

A.Kušķis: uzskatu, ka situācijā nav konflikta un abām pusēm ir sava taisnība, jo jautājuma izskatīšanā ir balstījušies uz dažādiem informācijas avotiem. Jaunbūves ēkas piedāvājums vēl nav iesniegts, un iesniegums izskatīts, balstoties tikai uz teorētiskiem dokumentiem.

J.Dambis: piekrītu, ka nav konflikts, jo ir dažāds informācijas apjoms. No birokrātijas viedokļa, ja iestāde sāk interpretēt, kāds risinājums varētu būt, tad lēmums nebūs objektīvs, tādēļ jāizskata iesniegtā informācija. Teorētiski var būt risinājums, kad saglabājas esošā apbūve un jaunā apbūve piekļaujas esošajam apjomam. Tas nebūtu labākais variants, tomēr tāda iespēja pastāv. Ja ēka tiks izvietota, veidojot un ietekmējot ielas tēlu, tādā gadījumā ir nepieciešams organizēt konkursu. Līdz ar to varam uzskatīt, ka visam zemes gabalam nepieciešams pilsētbūvnieciski komplekss risinājums.

V.Brūzis: īpaši aktuālās vietās būvvalde var pieņemt lēmumu organizēt konkursu. Netika iesniegta neviena risinājuma skice. Šajā vietā būtu jāveic arī pilsētbūvnieciskā analīze. Uz šāda pamata tika sniegta atbilde iesniedzējam par konkursa nepieciešamību.

A.Drebeiniece uzdod jautājumu, vai iespējams būvēt sešstāvu ēku šajā vietā.

Padomes locekļi diskutē par sešstāvu ēkas iespēju šajā vietā. Tas atkarīgs no ielas platuma, kā arī pagalma risinājums varētu būt sešu stāvu augstumā.

J.Dambis precizē, ka abas institūcijas ir vērtējušas situāciju no dažādu normatīvo dokumentu viedokļa. NKMP var prasīt konkursu, pamatojoties uz Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības likuma prasībām. Pilsētas institūcijas var pieprasīt konkursu, pamatojoties uz teritorijas plānojuma prasībām.

A.Kronbergs apkopo viedokļus: ja risinājums un iecere ietekmēs pilsētas vizuālo ielas ainavu un redzama no publiskās ārtelpas, padome uzskata, ka nepieciešams atklāts arhitektūras ideju konkurss.

I.Tapiņa: nav iesniegta pietiekoša informācija, lai varētu pilnvērtīgi lemt par plānoto attīstību.

Padome balso par lēmumu: Padome konstatē, ka konflikts starp NKMP un Rīgas pilsētas būvvaldes lēmumiem nepastāv, jo katra no institūcijām ir izdevusi savu lēmumu pamatojoties uz tās rīcība esošo informācijas apjomu. Padome uzskata, ka šai vietai nepieciešams arhitektoniski un pilsētībūvnieciski komplekss risinājums. Ja tiek aizbūvēta ielas telpa, tādā gadījumā nepieciešams arhitektūras ideju konkurss.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Kušķis, V.Brūzis, I.Tapiņa, I.Purmale, D.Baltiņa;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Padomes lēmums: Padome konstatē, ka konflikts starp NKMP un Rīgas pilsētas būvvaldes lēmumiem nepastāv, jo katra no institūcijām ir izdevusi savu lēmumu pamatojoties uz tās rīcība esošo informācijas apjomu. Padome uzskata, ka šai vietai nepieciešams arhitektoniski un pilsētībūvnieciski komplekss risinājums. Ja tiek aizbūvēta ielas telpa, tādā gadījumā nepieciešams arhitektūras ideju konkurss.

U.Bratuškins: uzskatu, ka varētu būt bīstami akcentēt, ka, ja tiek saglabāta vienkārtstāvu ēka, tad to var risināt bez konkursa. Tas var radīt negatīvu precedentu, kā arī vāju priekšlikumu attīstībai.

4.

Konsultatīvs jautājums par detālplānojuma izstrādi teritorijā Radio ielā 1, 1a; lerosinātājs: S.Lesiņa, Grupa93.

S.Lesiņa informē par detālplānojumu. Iepazīstinot ar sagatavoto detālplānojuma Radio iela 1 redakciju, S. Lesiņa vērš Padomes uzmanību uz zemes vienības Radio iela 1 daļas (*kad. apz. 0100 005 0037 8004, platība ~platība 580 m*) zemes un būvju nomnieka SIA „Riga Tourism agency” priekšlikumu, ko tas ir iesniedzis detālplānojuma Izstrādātājam š.g. oktobrī attiecībā uz nomas teritoriju turpmākās izmantošanas interesēm. S. Lesiņa vērš uzmanību uz konstatēto - būtiskām atšķirībām starp 2014. gadā institūcijās, t.sk. RVC SAP saskaņoto būvprojektu “Tūrisma un informācijas centra rekonstrukcija Radio ielā 1” projekta (*autori arhitektu birojs SIA "MAAJA", arhitekts Ilze Rukmane-Poča*) risinājumu, šī brīža situāciju attiecīgās nomas teritorijas izmantošanā un nomnieka iesniegto priekšlikumu detālplānojumam – līdzšinējās kafējnīcas/restorāna “Kas dārzā” teritorijas izmantošanas papildināšanu ar terasēm (sezona kafējnīca “Gurķis” skices). Priekšlikums ietver būtisku terašu īpatsvara palielinājumu uz zaļās zonas un atklāto laukumu rēķina, apjumo terašu risinājuma u.tml. izmaiņas salīdzinot ar 2014. gadā apstiprināto projektu, tostarp nomnieks ir izteicis vēlmi terases definēt īslaicīgas lietošanas būvju statusā. S.Lesiņas, kā detālplānojuma izstrādātāja pārstāvja skatījumā, priekšlikums nav atbalstāms iekļaušanai detālplānojuma risinājumos, jo ir pretrunā ar iepriekš saskaņoto būvprojektu un galvenajiem detālplānojuma risinājumā iekļautajiem pamatprincipiem – nepalielināt apbūvēto teritoriju īpatsvaru un nesamazināt apstādījumu zonas īpatsvaru šajā detālplānojuma teritorijā.

S.Lesiņa lūdz Padomes viedokli par SIA „Riga Tourism agency” priekšlikumu un atbalstu detālplānojuma procesa tālākai virzībai.

J.Dambis uzdod jautājumu par plānotās piestātnes raksturu – vai tā ir plānota kā pastāvīga būve? Svarīgi precīzi norādīt, lai tā būtu tiešām piestātne, nevis kāda vasarnīca.

Kad jautājums tika izskatīts iepriekš, tika izvirzīts nosacījums, nepalielināt kafejnīcas apjomu, kā arī neizvērst terases lielākā apjomā, kas nav pieļaujams. Šis princips, kas ir saskaņots, ir jā saglabā. Arī sezonas laikā nedrīkst pārāk izplesties, jo tādā gadījumā veidojas nepievilcīga vide.

Uzmanīgi jā rīkojas dārzu un parku zaļumu teritorijās. Ja parādās īstermiņa būves, tas ir pieņemams, bet ja ilgstoši vai uz visu sezonu, tad tas ir pretrunā ar dārzu un parku veidošanas un apsaimniekošanas principiem un rekomendācijām, kas nosaka zaļās zonas veidošanu pasaulē un līdz ar to ietekmē visu dārzu un parku noskaņu.

V.Brūzis: Vērtējot dārznieka mājas risinājumu, apbūves laukumi teritorijā netika palielināti, bet risinājums ietilpināts rekonstruējamā apjomā. Nepieciešams definēt apbūves blīvumu, kuru nedrīkst palielināt teritorijas plānojuma dokumentācijā.

Diskusija par vēsturisko sakaru torni – projekta pārstāve informē par iespējamu priekšlikumu iekļaut vēsturiskā sakaru torņa vietzīmi.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par zaļo apstādījumu un koku kopšanu.

Projekta pārstāve informē, ka jautājums ir pārrunāts ar pašvaldību un tiek veikta koku inventarizācija un plāns koku kopšanai.

U.Bratuškins: problēma ir arī par jumta konstrukcijām. Terasē neiedarbojas tik degradējoši uz vidi. Jumta konstrukcijas tomēr rada lielāku ietekmi.

J.Dambis pievērš uzmanību, ka pasaules pieredze rāda, ka vidi labvēlīgi ietekmē iekļaujoši kafejnīcu ārtelpu risinājumi (galdi un krēsli) bez pastāvīgas terases grīdas un citu elementu izbūves.

U.Bratuškins vērš uzmanību, ka viens no faktoriem, kas veicina āra terašu izbūvi, ir nelīdzenais pilsētas zemes segums, kas liedz izlikt galdus un krēslus bez papildus elementiem.

Padome balso par lēmumu: Padome ir iepazinusies ar sniegto informāciju, konceptuāli atbalsta detālplānojuma tālāko virzību nodošanai publiskai apspriešanai, un aicina rūpīgi sekot šajā un citās kanālmalas teritorijās ierosinātajām sezonas rakstura būvēm, lai tās nerada negatīvu ietekmi uz kanālmalas apstādījumu publisko ārtelpu, nenostiprinot tās plānojumā.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Kušķis, V.Brūzis, I.Tapiņa, I.Purmale, D.Baltiņa;

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome ir iepazinusies ar sniegto informāciju, konceptuāli atbalsta detālplānojuma tālāko virzību nodošanai publiskai apspriešanai, un aicina rūpīgi sekot šajā un citās kanālmalas teritorijās ierosinātajām sezonas rakstura būvēm, lai tās nerada negatīvu ietekmi uz kanālmalas apstādījumu publisko ārtelpu, nenostiprinot tās plānojumā.

Sēdi slēdz plkst. 15:35.

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

A.Kušķis

V.Brūzis

I.Tapiņa

I.Purmale

D.Baltiņa

A.Rupenheite

Sēdi protokolēja